

Kerstverhaal

door P. DE ZEEUW J.Gzn.

„Morgen is het Kerstfeest Claude”, zei de jonge vrouw, met een zucht, „zouden we het in vrede kunnen vieren?”

„Kerstfeest in het jaar 1400, ik hoop dat het een gezegend Kerstfeest zal zijn, Daniëlle.”

„Ik hoop het ook, maar een bang voorgevoel zegt me, dat het niet zo zal zijn.”

„Och kom, daar moet je niet zo aan toegeven, Daniëlle dat is fout. Ons leven is toch in Gods hand.”

„Dat weet ik wel, maar o, die monnik Boralli is zo'n vreselijk mens. Sinds hij 20 jaar geleden door paus Clemens VII als inquisiteur van de Waldenzen werd aangesteld, heeft hij al heel wat mensen de dood ingejaagd.”

„Hier is hij nog nooit geweest Daniëlle en jij hebt hem nog nooit gezien!”

Er speelde een glimlach om de lippen van de stoere Waldenzer, maar hij kon daarmee zijn vrouw niet opmonteren. Daniëlle bleef angstig en zwaarmoedig.

„Ik ben er blij om, dat ik hem nog nooit gezien heb”, zei ze, „en ik bid God, dat ik hem nooit

behoef te zien ook. Heel deze streek heeft hij onveilig gemaakt in Aix, Ambrone, Savoye, Orange, Arles, Vienna noem maar op! Overal heeft hij de Waldenzen opgespoord. Hij heeft ze voor zich laten verschijnen. Als het bleek dat ze evangelisch waren, werden ze aan de hertog overgeleverd om verbrand te worden. Je weet toch hoe het met mijn vader gegaan is? Die verscheen niet! Prompt werd hij in de ban gedaan. Alles wat hij bezat werd verbeurd verklaard en verkocht. Daar streek de kerk tweederde deel van op en de hertog kreeg de rest. Bah, wat afschuwelijk.”

„Maar je vader is toch ontsnapt, Daniëlle, vergeet dat niet en wat ik je nog zeggen wou: in onze vallei, de vallei van Prigelot is de monnik nog nooit geweest. 't Is een van de hoogste valleien van de Alpen. Ik geloof niet, dat hij zich hierheen zal wagen.”

„Reken daar niet te vast op Claude. Ben je vergeten, dat hij een honderdvijftig van onze mensen naar Grenoble heeft laten brengen, en ze daar levend heeft laten verbranden? Dat waren niet alleen mannen, daar waren ook jonge vrouwen en kinderen bij!”

„Dat is al lang geleden, Daniëlle en bovendien, die mensen waren niet uit Prigelot. Heus, hier komt hij niet. De vallei ligt te hoog en bovendien zijn alle toegangswegen versperd door massa's sneeuw.”

„Ik hoop, dat jij gelijk krijgt Claude, maar ik vrees ervoor. Kom de pap is gaar, laten we gaan eten en dan naar bed. Wie weet wat het morgen zal zijn!”

'n Kerstfeest

„Kerstfeest Daniëlle, het geboortefeest van onze Heiland. Kom kindje, dat feit alleen al, moet je vrolijk maken.”

De jonge vrouw zuchtte maar eens, terwijl zij twee houten nappen vol schepte met pap. Met Claude viel toch niet te praten. Dat was zo'n onverbetterlijke optimist. Die zag nog licht in de donkerste nacht.

Na het eten dankte Claude. Hij bad de Heer om bescherming in de nacht en ook op het Kerstfeest van morgen. Dat deed Daniëlle goed. Haar man zag de zaken toch ernstiger, dan hij liet voorkomen. Claude ging naar de schuur om de geiten te verzorgen, terwijl Daniëlle nog even de kinderen onderdekte, twee peuters van twee en drie jaar, een jongen en een meisje. Ze legde nog een extra schapevacht over de kinderen, want het zou een bitterkoude nacht worden.

Toen Claude terugkwam uit de stal, gingen ze naar bed. Het duurde niet lang of Claude lag in een diepe slaap. Maar zijn vrouw kon onmogelijk de slaap vatten. Het schrikbeeld van de monnik Franciscus Boralli spookte haar door het hoofd en het was al bijna morgen, toen ze in slaap viel.

Kort daarop schrok ze weer wakker, toen ze buiten gerucht hoorde.

„Dat zijn de geiten, kind”, zei Claude, die ze wakker maakte. „Die beesten krijgen honger en maken herrie.”

Maar toen er in het volgende ogenblik op de deur gebonsd werd, wist hij, dat hij het fout had.

„Niet opendoen Claude”, waarschuwde Daniëlle, „laat ik eerst proberen, de kinderen te verstoppem.” „Hoe zit dat? Verslapen jullie het Kerstfeest?” werd er buiten geroepen.

„Dat is Rudi, mijn broer”, zei de vrouw, „doe de deur gauw open Claude, hij zal het koud hebben.” Ze behoefde het niet te zeggen, want Claude was al bij de deur en liet Rudi binnen.

„Brrr! wat is het koud”, zei Rudi, terwijl hij zijn koude handen in elkaar sloeg.

„Ik wens jullie een gezegend Kerstfeest”, liet hij er op volgen, „maar het zal een koud feest zijn!”

„Wat ben je vroeg, Rudi”, informeerde Daniëlle, „is er soms wat?”

De jongen ging op een stoel zitten, wachtte even en zei toen: „Ja zeker, er is wat, anders zou ik niet zo vroeg hier zijn...”

„Wat dan Rudi?” vroeg Daniëlle gejaagd. Ze voelde de oude angst weer boven komen. „Heb je soms iets van Boralli gehoord?”

„Houd je maar kalm Daniëlle, „dat kwam ik jullie nu juist vertellen. Je hoeft je niet zenuwachtig te maken, want hij is er nog niet. Maar hij komt wel” „Wie dan”, vroeg Daniëlle, vrij overbodig.

„Boralli natuurlijk, aan het hoofd van een gewapende bende. Bertil van Pia del Torno is er gisteravond achter gekomen in een herberg, waar die kerels gegeten hadden. Hij heeft de hele nacht doorgelopen, om mij te waarschuwen en ik kom

onder het kruis

het nu jullie zeggen: Vluchten! Zo gauw mogelijk!" „Vluchten Rudi, met twee kleine kinderen, hoe moet dat met zo'n bittere kou?"

„Ja beste meid, dat weet ik ook niet. Vluchten lijkt mij het enige middel. Wie hier blijft wordt beslist vermoord of minstens meegesleept!"

„Claude, zeg jij eens wat!" schreeuwde Daniëlle. „Jij blijft hier!" zei Claude, maar Rudi en ik gaan met de mensen van ons dorp op de vlucht."

„Ik hier blijven, alleen? Dat durf ik niet."

„Jij vergeet God, Daniëlle!"

„Dat doe jij ook!"

„Nee kind ik heb mijn maatregelen genomen. Achter de geitenstal heb ik een schuilplaats gemaakt, waar jij met de kinderen, best een paar dagen verborgen kunt blijven. Er is voedsel en deksel genoeg en de geiten zijn er om je melk te geven..."

„Maar jij dan Claude?"

„Dat zei ik je al, ik ben een man, ik moet mee op de vlucht, om de mensen te helpen. Maak de kinderen wakker Daniëlle, we hebben geen tijd te verliezen." Alles ging nu heel vlot.

Toen Daniëlle bij de schuilplaats kwam, zei ze: „O, Claude, heb jij daarvoor gezorgd? En ik dacht nog wel, dat jij zo zorgeloos was. O, foei, wat heb ik jou verkeerd beoordeeld."

„Toe nu maar, nu is het geen tijd voor praatjes. Als de Here ons wil helpen, kunnen we later wel eens praten. Kruip nu maar in je holletje. Kijk daar heb je eten en drinken en je zult het er warm genoeg hebben. Voor een ding moet je oppassen, Daniëlle, jij en de kinderen mogen geen geluid geven. 't Zou gehoord kunnen worden."

Claude omhelsde zijn vrouw. Toen zoende hij zijn beide kinderen, die nog half sliepen. „God moet ons bewaren!" snikte hij, „tot ziens Daniëlle!"

Claude snelde weg. De klok van de kleine dorpskerk luidde reeds en de mensen liepen al naar de kerk. Rudi had er al verscheidenen gewaarschuwd en nu deed Claude mee. Kort en bondig vertelde hij de mensen, dat Boralli met een gewapende bende op weg was naar Prigelot en dat ze dus moesten vluchten. In alle haast gingen de mensen op pad. Op draagbaren waarmee 's zomers het hooi werd binnengehaald, werden kinderen, ouden en zieken meegevoerd. Claude stelde zich met zijn zwager aan het hoofd van de stoet. Het werd een erbarmelijke uittocht. Nog maar nauwelijks hadden ze hun dorp verlaten of Boralli kwam eraan. Heel spoedig had hij door, dat de bevolking gevluht was. Dit belette hem echter niet, het dorp grondig te doorzoeken. Geen huis werd overgeslagen en ook de kerk werd grondig onderzocht. Daarna werden de vluchtelingen achternagezet. Tijdens de vlucht werden helaas nog velen achterhaald en gedood. Het was een vreselijke tocht en pas toen de schemering van de eerste kerstdag begon te vallen, kwam er een eind aan de achtervolging. Maar daarmee kwam er geen eind aan het bitter lijden van de vluchtelingen. De meesten zetten

hun tocht voort in de richting van Macel, in de met ijs bedekte vallei van San Martino. Claude had hun dit afgeraden, maar toen ze niet tot andere gedachten te brengen waren, was hij meegegaan. In Macel beklommen ze een heuvel, waar zij de nacht wilden doorbrengen. De mensen waren doodop van vermoeidheid en angst. Zonder enige beschutting tegen de ondragelijke kou, zonder voldoende voedsel, met sneeuw rondom zich, onder de blote hemel. Het is niet voor te stellen, hoe vreselijk hun lijden was. Traag brak eindelijk het licht van de tweede kerstdag aan. Maar het toneel, dat zich toen vertoonde tart alle beschrijving. Claude en Rudi waren de hele nacht in de weer geweest om te helpen. Daardoor hadden zij niet zo hevig van de kou geleden. Van de meesten waren handen en voeten bevroren. Anderen lagen uitgestrekt op de sneeuw... dood!

Vijftig kinderen waren door de kou om het leven gekomen*). Moeders lagen dood op het ijs, met de verstijfde zuigelingen nog in de armen...

Met de weinigen, die dit vreselijke Kerstfeest hadden overleefd trokken Claude en Rudi naar Prigelot terug. Zodra ze het dorp hadden bereikt, holde Claude naar huis. Hoe zou het daar zijn? Zouden de onverlaten Daniëlle en de kinderen hebben gevonden. Het was doodstil in de stal, toen hij er binnenkwam. Alleen de geiten blaatten klagelijk, omdat de ruif leeg was. Een worgende angst greep de sterke Waldenzer aan. Toen riep hij hees: „Daniëlle, ben jij daar? Daniëlle, hier is Claude!" Meteen liep hij naar de schuilhoek.

Hij rukte de versperring opzij... gelukkig ze waren er nog. Maar leefden ze?

Hij schudde Daniëlle bij de schouder en riep haar naam. De kinderen begonnen te schreien en toen werd ook Daniëlle wakker.

O, o", riep ze, toen ze een grote kerel ontwaarde. Maar Claude stelde haar spoedig gerust. Toen sprong ze overeind en viel haar man om de hals. „Lieve, lieve Claude", snikte ze, „wat is God goed. Hij heeft ons en jou bewaard. Waar is Rudi?"

„Die komt zo. Maar hoe is het gegaan. Zijn ze nog hier geweest?"

„Ik denk, dat ze ons huis hebben doorzocht", zei Daniëlle en ze zijn ook in de stal geweest. O, wat heb ik toen een angst uitgestaan. Ik was doodsbenuwd, dat de kinderen zouden gaan schreien. Maar gelukkig bleven ze stil."

„Alleen maar geiten", hoorde ik een kerel zeggen. Ze rommelden nog wat en trokken toen af. Toen alles stil was heb ik de geiten gemolken en de warme melk heeft ons heerlijk verkwikt."

„Kom mee naar huis vrouw", zei Claude. En toen ze in hun kamer terug waren, knielde Claude neer en naast hem Daniëlle en samen dankten zij de Here, die hen op dit Kerstfeest onder het kruis had bewaard.

*) Volgens anderen waren het er tachtig.